

Türkiye'nin Yeni Terörle Mücadele Anlayışı ve Türk Karar Vericilerinin Kürt Sorununa Yaklaşımları

Ertan Efeğil*

Giriş

1991 yılında Soğuk Savaş sonrası dönemin başlamasıyla birlikte, etnik milliyetçiliğe dayalı ayrılıkçı hareketler ile dinî temele dayalı terörist faaliyetler, uluslararası güvenliği tehdit eden yeni akımlar olarak ortaya çıktı. Bosna'da, Ruanda'da ve Güney Afrika'da yaşananlar ile 11 Eylül saldırıları, yeni tehdit oluşumlarının birer örneğini teşkil etmektedir.

Uluslararası sistemde ortaya çıkan yeni tehdit algılamaları, devletleri, bu konularda daha ciddi tedbirler almaya ve sorunlara barışçıl yöntemlerle kalıcı çözümler bulmaya itti. Böylece kimlik, azınlık hakları, insan hakları, demokratikleşme ve siyasî hayata daha fazla katılım gibi yapısalıcı (*constructivist*) ve liberal temelli teorik yaklaşımlar, uluslararası ilişkiler değerler dizisini oluşturmaya başladı.

Özellikle 1991 yılında Irak'ın Kuveyt'i işgali ve ardından ABD'nin Irak'ın kuzeyinde güvenli bölgeler inşa etmesi, Ortadoğu'da Kürt sorununu, bölge politikasının öncelikli konusu haline getirdi. Bölgedeki gelişmelerden ister istemez Kürt nüfusa sahip Türkiye de etkilendi. 1996 yılından itibaren Kuzey Irak bölgesinde, otonom bir devlet yapılanmasının ortaya çıkması ve 1999 yılında Suriye'deki Bekaa Vadisi'nden ayrılmak zorunda kalan PKK'nın yeni örgütsel kamplarını bu bölgede kurması, Türkiye'nin, hem toprak bütünlüğünü hem de iç huzurunu tehdit etmeye başladı. Önceleri soruna, "bir kaç çapulcunun ayaklanması" gözüyle bakan ve sadece askerî yöntemler ile çözüm bulmaya çalışan Türk hükümetleri, 1991 yılından itibaren, Kürt sorununun varlığına vurgu yapmaya ve Kürtlere bireysel temelde bazı temel hak ve özgürlüklerin tanınması gerektiğini ifade etmeye başladılar.

* Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü.